

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
«ЯҢА АЛЕКСАНДРОВКА ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
СОВЕТЫ III ЧАКЫРЫЛЫШ

ИЛЛЕ АЛТЫНЧЫ СЕССИЯ

КАРАР № 1

Яңа Александровка авылы
феврале

2020 елның 14

Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районының
«Яңа Александровка авыл җирлеге»
муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында
Нигезләмә хакында

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә һәм Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып,

Яңа Александровка авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау (1 нче кушымта).
2. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Яңа Александровка авыл җирлеге Советының 2013 елның 14 ноябрендәге «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы Нигезләмә һәм 2015 елның 2 июнендәге «Бөгелмә муниципаль районы Яңа Александровка авыл җирлеге Советының XXXVIII сессиясенә 3 нче карарына үзгәрешләр кертү турында «3 нче сессия карары үз көчен югалткан дип санау хакында» 2013 елның 14 ноябрендәге 3 нче номерлы карары Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы " Яңа Александровка авыл җирлеге» »
3. Әлеге карар җирлек территориясендә махсус мәгълүмат стендларында рәсми халыкка җиткерелгәннән соң үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам

«Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге
башлыгы
Е.Г.Гирфанова

Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
Яңа Александровка авыл җирлеге
Советының
2020 елның 14 февралендәге
56 номерлы карарына
1 нче кушымта

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
«ЯҢА АЛЕКСАНДРОВКА АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ
БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**

Бүлек 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1Статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясенең бюджет законнары, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба Текст Буенча) нигезендә эшләнә. – Җирлек уставы, шулай ук «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең башка муниципаль хокукый актлары нигезендә «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проекты тәзү һәм карау тәртибен, «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, бюджет исәбен алып бару, тышкы тикшерү, карау һәм раслау нигезләрен билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

2 Статья. Яңа Александровка авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге бюджетының хокукый формасы»

1. «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты һәм аның үтәлеше турындагы хисап Яңа Александровка авыл җирлеге Советы карары (алга таба – авыл җирлеге Советы) рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Җирлек бюджеты өч елга – Чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

3. Җирлек бюджеты проекты формалаштыру Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Яңа Александровка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) билгеләгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, җирлек Советы карарлары белән кабул ителә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Җирлек советының җирлек бюджеты турындагы карары Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр җирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар, аңа кул куелганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча, рәсми рәвештә халыкка житкерелергә (бастырып чыгарылырга) тиеш.

3 Статья. Бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. «Яңа Александровка авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып тора:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) жирлек бюджеты үтәлеше;
- 4) жирлек бюджеты үтәлешен контрольдә тоту;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

4 Статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) муниципаль берәмлек башлыгы;
- 2) жирлек Советы;
- 3) Башкарма комитет;
- 4) Финанс-бюджет палатасы;
- 5) Бөгелмә муниципаль районының Контроль-хисап палатасы (алга таба-Контроль-хисап палатасы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр;
- 7) бюджет керемнәре Баш администраторлары, администраторлары;
- 8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары;
- 9) бюджет акчаларын алуучылар.

2. Жирлек советы:

2.1. Жирлек советы жирлекләрнең бюджетын һәм аларның үтәлеше турында хисапларын карый һәм раслый, үз утырышларында, комитетларда, комиссияләрдә, эшче төркемнәр утырышларында, үткәрелә торган тыңлаулар барышында һәм депутат таләпләренә бәйле рәвештә, бюджет үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп торуны гамәлгә ашыра, тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра., «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы, әлеге Нигезләмә белән.

2.2. Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча үз компетенциясе чикләрендә

вәкаләтләрне тәэмин итү өчен Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәкле мәғлүмат бирелергә тиеш.

3. Башкарма комитет:

- 1) җирлек бюджеты проектын төзүне, җирлек бюджеты үтәлешен тәэмин итә;
- 2) җирлек Советы раславына җирлек бюджеты турындагы карар проектын һәм аның үтәлеше турындагы Хисапны тәкъдим итә;
- 3) Башкарма комитетның финанс ресурслары белән эш итә;
- 4) Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә җирлек бюджеты үтәлеше өчен җаваплы.;
- 5) җирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар җәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук җирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи;
- 6) җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;
- 7) җирлек бюджеты алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны бетерү тәртибен билгели;
- 8) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4. Төзелгән килешү нигезендә, финанс-бюджет палатасы:

- 1) җирлек бюджеты проектын төзүне, җирлек бюджеты үтәлешен гамәлгә ашыра;
- 2) җирлек бюджетының җыелма бюджет язмасын төзи һәм төгәлләштерә;
- 3) җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;
- 4) җирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле материалларны һәм җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алуучылардан ала;
- 5) җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары нигезендә җирлекнең бюджет кредитлары һәм муниципаль гарантияләре бирү турында шартнамәләр эзерли;
- 6) җирлек бюджеты акчаларын алуучыларның, бюджет кредитларын, муниципаль гарантияләрне алуучыларның финанс хәлен тикшерә;
- 7) җирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсен алып баруны гамәлгә ашыра;
- 8) җирлек бюджеты үтәлешен алдан, агымдагы һәм алга таба тикшереп торуну гамәлгә ашыра;
- 9) җирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;
- 10) җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;
- 11) җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алуучылардан әлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйлә башка белешмәләрдән файдалану турында билгеләнгән формалар буенча хисап бирүләрен таләп итү хокукына ия;
- 12) кредит оешмаларынан җирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында мәғлүмат ала;
- 13) бюджет процессының тиешле дәрәжәдә үтәлмәве турында җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алуучыларга бюджет законнарындагы житешсезлекләрне бетерү таләбе белән кисәтүләр чыгара һәм аларны бетерүне контрольдә тотат;
- 14) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5. Төзелгән килешү нигезендә контроль-хисап палатасы:

Контроль-хисап палатасы бюджет вәкаләтләрен башкара:

бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

Россия Федерациясе бюджет законнарының бюджетлар турында карарлар проектарына, башка норматив хокукый актларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренә (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләннгәнлегенә экспертиза ясау;

муниципаль программаларга экспертиза;

бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләренә бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) эчке финанс аудитының эчке финанс аудитының эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка мәсьәләләр буенча.

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын үзә раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәэмин итә;;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

3) расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәләргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен контрольдә тотуны тәэмин итә;

11) үз эшчәнлегә өлкәсендә ведомство финанс контролен оештыра һәм гамәлгә ашыра;

12) бюджет акчаларын баш бүлүченә бюджет Хисабын формалаштыра;

13) муниципаль район исемнән аңа буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

14) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Бюджет акчаларын бүлүче:

- 1) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;;
- 2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм (яисә) алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;;
- 3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;;
- 4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Бюджет керемнәре баш администраторы:

- 1) үзенә буйсынган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи;;
- 2) урта сроклы финанс планын һәм бюджет проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;
- 3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;
- 4) бюджет керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;
- 5) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9. Бюджет керемнәре администраторы:

- 1) исәп-хисапның дәрәслегенә, бюджетка, пеняларга һәм штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясау, исәпкә алу һәм контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;;
- 2) жирлек бюджетына түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;
- 3) жирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләргә, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә бирә.;
- 4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

4.1. Статья Финанс-бюджет палатасы һәм контроль-хисап палатасы белән бюджет хезмәттәшлеге

Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар (субвенцияләрдән, шулай ук муниципаль берәмлеккә түләүләргә өстәмә нормативлары буенча бирелә торган субсидияләр һәм (яисә) салым керемнәре өлеше соңгы өч хисап финанс елы дәвамында жирле бюджетларның үз

керемнәре күләменең 70 процентыннан артып киткән муниципаль берәмлек түбәндәге өстәмә чаралар гамәлгә ашырыла: :

- финанс-бюджет палатасы белән җирлек бюджеты проекты формалаштырганда ярдәм итү турында килешү имзалау;;

- Башкарма комитет тарафыннан чираттагы финанс (Чираттагы финанс һәм план чорына җирле бюджет проекты җирлек Советына кертелгән Россия Федерациясе Бюджет законнары таләпләренә туры килү-килмәү турында бәяләмә эзерләү өчен кирәкле документларны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә финанс-бюджет палатасына тапшыру;);

- Контроль-хисап палатасы тарафыннан җирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапны ике елга кимендә бер тапкыр тышкы тикшерү үткөрү;

- федераль законнарда билгеләнгән башка чаралар.

5. Статъя Финанс контролен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары

1. Финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар булып тора;

1) җирлек Советы;

2) Контроль-хисап палатасы;

3) Башкарма комитет;

4) бюджет акчаларын баш бүлүче;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы;

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы.

2. Авыл җирлеге Советы башкара:

1) авыл җирлеге бюджеты турында җирлек Советы Карары проекты һәм бюджет - финанс өлкәсендә җирлек Советының башка карарлары проектларын тикшерү һәм раслау барышында алдан тикшерү;

2) агымдагы контроль-җирлек бюджеты турындагы карарның аерым мәсьәләләрен тикшерү барышында;

3) киләсе контроль - җирлек бюджеты үтәлеше турындагы отчетларны карау һәм раслау барышында.

3. Контроль-хисап палатасы җирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет акчалары, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторларының чаралары белән операцияләре, шулай ук бюджет кредитларын, бюджет инвестицияләрен һәм муниципаль гарантияләрен алучыларның Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджет акчаларын бүлеп биру, алу, максатчан файдалану һәм кире кайтару шартларының үтәлешен тышкы финанс контроле белән тәэмин итә, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»07.02.2011 ел, № 6-ФЗ Федераль закон.

4. Башкарма комитет, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары, Баш администраторлары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру формалары һәм тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

6 Статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары, алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм салымнар һәм җыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, салымнар һәм җыемнар турында жирлек Советының норматив-хокукый актлары нигезендә формалаша.

2. Жирлек советы карары белән жирле салымнар кертелә, алар буенча салым ставкалары билгеләнә һәм муниципаль берәмлекләрнең вәкилләклә органнарына салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар кысаларында жирле салымнар буенча салым ташламалары бирелә.

3. Жирлек Советының жирле салымнар турындагы карарларга, жирлек Советының бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы, Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кәргән бюджет керемнәрен үзгәртүгә китерә торган карарларына үзгәрешләр кертү турындагы карарлары жирлек советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәнчегә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

4. Жирлек советының чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган салымнар һәм җыемнар турындагы карарларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан карары жирлек Советының күрсәтелгән карарларының Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча үз көченә керүе турындагы нигезләмәләрне үз эченә алырга тиеш.

7 Статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен чикләү белән бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, алар Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәлергә тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә.:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) (алга таба - муниципаль хезмәтләр күрсәтү), шул исәптән муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр җитештерүчеләргә субсидияләр бирү;

5) жирле үзидарә органнарының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында «Яңа Александровка авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә карата дөгьвалар буенча Суд актларын үтәү.;

6) бюджетара трансфертлар бирү;

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә бюджет ассигнованиеләре керә.:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча да;

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итүгә субсидияләр бирү;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (киләшүләр) нигезендә субсидияләр бирү;

4) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

5) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар сатып алу, эшләр башкару һәм хезмәтләр күрсәтү (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм муниципаль казна учреждениеләре объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән максатларда:

юридик һәм юридик затларга муниципаль хезмәт күрсәтү

4. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук аның хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

1) күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең составы, сыйфаты һәм (яки) күләме (эчтәлеге) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль йөкләмәнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремнең үтәлеше турында хисапка карата таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәтләр күрсәтүгә иң чик бәяләр (тарифлар) яисә күрсәтелгән бәяләрне (тарифлар) билгеләү тәртибе.

Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзегәндә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзегәндә кулланыла.

Муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр һәм коммерциягә карамаган башка оешмалар тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру өчен жирлек бюджеты проекты төзегәндә кулланыла.

Муниципаль бурыч чираттагы финанс елына һәм план чорына Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә төзелә (бюджет проекты төзегәндә мөмкин булган төгәлләкләр белән).

Муниципаль бирем бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук жирлек Советы карары нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төзелә.

Муниципаль биремнәрнең үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итү жирлек бюджеты акчалары хисабына Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә башкарыла.

Муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэмин итү күләме Башкарма комитет тарафыннан расланган тәртиптә расланган муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә, дәүләт сәясәтен эшләү һәм билгеләнгән эшчәнлек өлкәләрендә норматив-хокукий жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары буенча муниципаль заданиене үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары кулланыла.

6. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрактардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

7. Жирлек Советы карарында жирлек бюджеты турындагы карарда жирлек бюджетыннан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчалар Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарга социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итү гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләрнең һәр төре буенча аерым карала.

9. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә-авыл жирлегә бюджеты турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган башкарма комитет карары яисә ул вәкаләтле жирле үзидарә органнары актлары белән каралган очрактарда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Жирлек Советы карарында авыл жирлегә бюджеты турында автоном учреждениеләргә субсидияләр каралырга мөмкин, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль хезмәт күрсәтүгә норматив чыгымнарны каплауга субсидияләр дә.

Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм бирү тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Жирлек Советының бюджет турындагы карарында автоном һәм бюджет учреждениеләре булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин. Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм бирү тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

10. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

11. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү Күрсәтелгән юридик

затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул муниципаль берәмлекнең мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә рәсмиләштерелә. Муниципаль берәмлеккә караган устав (склад) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

12. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга, жирле бюджет акчалары исәбеннән капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре бирү турындагы карарлар Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

13. Әлеге статьяның 11 пункттында күрсәтелгән юридик затларга бирергә планлаштырыла торган бюджет инвестицияләре (әлеге пунктта күрсәтелгән бюджет инвестицияләреннән тыш) әлеге карарның аерым кушымтасы сыйфатында, юридик затны, бирелә торган бюджет инвестицияләре күләме һәм максатлары күрсәтеп, бюджет турында карар белән раслана.

14. Башкарма комитет һәм әлеге статьяның 11 пункттында күрсәтелгән юридик зат арасында муниципаль берәмлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы турында шартнамә бюджет турындагы карар үз көченә керткән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләр булмау бюджет инвестицияләре бирмәү өчен нигез булып тора.

8 Статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә жирлек бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Финанс-бюджет палатасы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төр кодлар исемлеген раслый.

4. Финанс-бюджет палатасы тарафыннан жирлек бюджетының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

Шәһәр бюджетыннан бирелә торган максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә торган жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгеләү тәртибе Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

5. Финанс-бюджет палатасы бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларының Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган кодлары исемлеген раслый.

9 Статья. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советы һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменәң өч процентыннан артмаска тиеш.

4. Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс ягыннан тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләргә бетерүгә бәйле башка чараларны үткөрүгә юнәлдерелә.

5. Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет күрсәтмәсе буенча файдаланыла.

6. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләренән файдалану турындагы хисап бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка кушылта итеп бирелә.

10 Статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Әгәр чыгым йөкләмәләренәң гамәлдәге төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә аның кабул ителгәнчегә кадәр бер генә гавами-хокукый берәмлек тарафыннан үтәлмәгән чыгым йөкләмәләренәң яңа төрләрен кертүне күздә тоткан муниципаль хокукый акт кабул ителсә, күрсәтелгән муниципаль хокукый акт чыгым йөкләмәләренәң яңа төрләрен үтәү чыганаclarын һәм тәртибен билгели торган нормалар булырга тиеш, шул исәптән, кирәк булган очракта, финанс ресурсларын Россия Федерациясә бюджет системасының тиешле бюджетларына чыгым йөкләмәләренәң яңа төрләренә тапшыру тәртибе.

2. Чыгым йөкләмәләренәң яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүлөп бирү яисә чыгым йөкләмәләренәң гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, бюджет турындагы карарга тиешле бюджет ассигнованиеләрен кертү шарты белән йә агымдагы финанс елында, тиешле бюджет турындагы карарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда гына, Чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

11 Статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре нәтижәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук муниципаль берәмлек тарафыннан әлегә мәсьәләләр буенча шартнамәләр (киләшүләр) тәзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;;

3) муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан муниципаль берәмлек исемнән шартнамәләр (киләшүләр) тәзү.

2. Жирлекнең әлегә статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбенә үтәлә.

3. Жирлекнең әлегә статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы

законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, жирлек бюджетына Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган тәртиптә бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтөлә.

Тиешле субвенцияләргә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү үз керемнәре һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбенә гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләргә жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясеннән төшереп калдырылмаган мәсьәләләргә хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

5. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә алып барыла.

12 Статья. Жирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның формалары

Жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә: муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очраklарда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр; башка бюджетара трансфертлар.

Финанс ягынан тәэмин итү чыганагы булып субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар торган бюджеттан бюджетара трансфертлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукий актлары нигезендә кабул ителгән жирлек Советы карарлары белән билгеләнә.

13. Статья Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

14 Статья. Жирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очраklарда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле өһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр биреләргә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган башкарма комитетлар арасында килешүләр белән билгеләнә.

15 Статья. Җирлек бюджетыннан, район бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре һәм аның тиешле Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә район бюджетына җирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр өлешен гамәлгә ашыру өчен бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

16. Статья Җирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Җирлек алдындагы акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Җирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр җирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Җирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Җирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы җирлек бюджетының бердәм санына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

17 Статья. Җирлек бюджеты кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына җирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә үтәп, җирлек советы карары белән билгеләнә.

2. Җирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, җирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменә 10 проценттан артмаска тиеш.

Җирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар гамәлгә ашырылган очракта, җирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, җирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменә 5 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек Советы карары белән муниципаль берәмлек милкендә булган акцияләргә сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәр кытлыгын финанслау чыганакалары составында расланган һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлыгы әлегә пунктта билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар күләме кимергә мөмкин.

19 Статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

1. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына кертелә:

1) номиналь хақы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә жибәрелгән акчалар арасында аерма;;

2) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

3) жирлек бюджетына һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан бирелгән бюджет кредитлары буенча район тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән акчалар арасындагы аерма;;

4) тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

5) жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары.

2. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары составына кертелә:

1) жирлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләргә сатудан кергән акча;;

2) жирлек бюджеты акчалары буенча курс аермасы;

3) районның бүтән бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

4) жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма.;

5) жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма.;

6) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма, жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләргә үткәргәндә.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләргә составына жирлек һәм шәхси счетлары Россия Федерациясе законнары нигезендә районның финанс-бюджет палатасында ачылган оешмалар акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганакалары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләрне үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

20 Статья. Муниципаль бурыч

1. Муниципаль бурыч-Муниципаль бурыч алулардан, өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантияләрдән барлыкка килә торган йөкләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бурыч йөкләмәләре төрләре нигезендә жирлек үз өстенә алган башка йөкләмәләр.

2. Муниципаль бурыч структурасы жирлекнең муниципаль бурыч йөкләмәләре төркемлегеннән (алга таба - Муниципаль бурыч йөкләмәсе) бурыч йөкләмәләре төрләре буенча гыйбарәт.

3. Муниципаль берәмлекнең муниципаль бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин.:

1) муниципаль берәмлекнең кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);

2) Россия Федерациясе валютасында жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары.;

3) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль берәмлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

5) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе Чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

6) РФ Бюджет кодексы гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

4. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) муниципаль берәмлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

5. Муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

6. Муниципаль бурыч белән идарә итү Башкарма комитет тарафыннан муниципаль хокукый актлар нигезендә башкарыла.

Шөһәрнең муниципаль бурыч йөкләмәләрен исәпкә алу һәм теркәү Бөгелмә муниципаль районының муниципаль бурыч кенәгәсендә башкарыла.

7. «Яңа Александровка авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге, әгәр әлеге йөкләмәләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм башка муниципаль берәмлекләрнең бурыч йөкләмәләре буенча җавап бирми.

8. Муниципаль бурычның иң чик күләме Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрдән артмаска тиеш.

9. Жирлек Советының бюджет турында карары белән чираттагы финанслар елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге билгеләнә, ул муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп исәп-хисап күрсәткеченнән гыйбарәт.

10. Чираттагы финанслар елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнарының бюджет турында жирлек Советы карары белән расланган Чираттагы финанслар елында һәм план чорында жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап күрсәткечләре буенча расланган иң чик күләме, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гәмәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш, жирлек бюджеты чыгымнары күләменә 15 процентыннан артмаска тиеш.

11. Чираттагы финанслар елына һәм план чорының һәр елына бюджет турында жирлек Советы карары белән, әлеге статьяның 9 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә үтәп, муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме билгеләнә.

12. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе түләүгә куелмаган очракта (йөкләмә шартлары һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән йөкләмәләр кредитор тарафыннан башкарылмаган) «Яңа Александровка авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә яисә муниципаль гарантия срогы чыккан яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясында каралган башка очракларда, өч ел дәвамында түләүгә (кредитор тарафыннан билгеләнгән йөкләмәләр һәм муниципаль хокукый актлар белән гәмәлдә булмаган), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр жирлек Советы карары белән башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

13. Әлеге статьяның 12 өлешендә күрсәтелгән сроклар үткәннән соң, Башкарма комитет житекчәсе муниципаль бурычтан Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру турында Карар Чыгара.

14. Муниципаль бурычны исәптән төшерү Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләргә төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына кирәк юлы белән гәмәлгә ашырыла.

15. Әлеге статьяның 12-14 өлешләренә гәмәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләргә алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

21 Статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаган очракта

(әгәр жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Башкарма комитет әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. ПРОЕКТНЫ ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ

31 Статья. Жирлек бюджеты проектының төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында жирлекнең социаль-иқтисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектының төзү-Башкарма комитетның аерым прерогативасы.

Жирлек бюджеты проектының төзү тәртібе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектының төзегәндә Чираттагы финанс елында яки план чорында жирлек үсеше өчен мөһим социаль-иқтисади әһәмияткә ия булган чараларны жирлек бюджеты акчалары исәбеннән финанслау буенча депутатларның тәкъдимнәре исәпкә алына.

Депутат тәкъдимнәре ағымдагы елның 20 июленнән дә соңга калмыйча Финанс-бюджет палатасына язмача жиберелә. Депутат тәкъдимнәре белән хатта финанслауны таләп итә торган объект яки чара күрсәтелергә, финанслауның кирәклеген нигезләү һәм тәкъдимне тормышка ашыру өчен күздә тотылган чыгымнар суммасы күрсәтелергә тиеш.

4. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртіптә халык алдында тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча тәкъдимнәр эшләнә, алар нигезендә финанс-бюджет палатасы жирлек бюджеты проектының эшләп бетерә.

32 Статья. Жирлек бюджеты проектының төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектының үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатыннан, финанс-бюджет палатасы башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хақимиятенә башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокукы.

2. Бюджет проектының төзү түбәндәгеләргә нигезләнә::

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеенә Юлламасының нигезләмәләре;

2) Татарстан Республикасында бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасы нигезләмәләре;

3) бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

4) жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразлары;

5) озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проекты);

6) муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

33 Статъя. Жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы кимендә өч елга эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.

3. Жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта карала.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Жирлек бюджеты проекты тәзү яки карау барышында жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

34 Статъя. Жирлекнең муниципаль программалары

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан алар билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе Башкарма комитетның норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган Башкарма комитетның муниципаль хокукый акты нигезендә, бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында, жирлек советы карары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финансланырга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән срокларда расланырга тиеш. Жирлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне жирлек Советының норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә карауны гамәлгә ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар жирлек советының үз көченә кергән көннән соң ике айдан да соңга калмыйча авыл жирлеге бюджеты турындагы карарына туры китерелергә тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижелелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре буенча Башкарма комитет Чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу яки үзгәрүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул итәргә мөмкин.

4. Шәһәр бюджетында программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35 Статья. Жирлек бюджеты турында карар проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләр составы

1. Жирлек Советының бюджет турындагы карарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (дефициты) керә.

2. Бюджет турында карар белән билгеләнә:

бюджет керемнәренәң Баш администраторлары Исемлегенә;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары Исемлегенә;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар, чыгымнар классификациясенәң чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме ;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган яисә (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларынан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә биш проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) бюджет чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә биш проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларынан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, шул исәптән

муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге;

жирлек бюджетының Россия Федерациясә Бюджет кодексы, жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту йө өстәмә максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре чыгымнарын ведомство структурасына кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек советы карары белән чираттагы финанс елыннан башлап, Чираттагы финанс елыннан башлап, бюджет турындагы карарда тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән тыш билгеләнгән максатларга бюджет керемнәреннән (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәренә аерым төрләре (төрләре) буенча бюджет керемнәрен куллану каралырга мөмкин.

Бүлек 3. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 Статья. Жирлек бюджеты турындагы карар проектын жирлек Советы каравына кертү

1. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән срокларда, ләкин ағымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча, түбәндәге документлар һәм материаллар белән бер үк вакытта авыл жирлегә Советы каравына кертелә:

1) бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) ағымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-иқтисади үсешенең яқынча йомгаклары һәм ағымдагы финанс елында жирлекнең социаль-иқтисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;;

3) жирлекнең социаль-иқтисади үсеше фаразы;

43 Статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә керттеп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы һәм Башкарма комитет тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга жіткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре Чираттагы финанс елы башланганчы ведомство карамагындагы идарәчеләргә һәм бюджет акчаларын алучыларга жіткерелә.

3. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет язмасы белән раслана торган чыгымнар төрләренең кодлары, шулай ук дәүләт идарәсе секторы операцияләрен

классификацияләү кодлары буенча күрсәткечләрне детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

44 Статья. Жирлек бюджетының бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлгә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

45 Статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Казна учреждениесең бюджет сметасы, бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы тарафыннан әлеге орган җитәкчесе тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итү һәм (яки) үтәү өчен аңа җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесең бюджет сметасы дөүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган, дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өчен финанс ягынан тәэмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесең бюджет сметасында казна учреждениесең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә расланьрга тиеш.

Житәкчесе казна учреждениесең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукына ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре, чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, шулай ук тиешле төркемнәрнең (ярдәмче статьялар) статьялары кодлары (статьялары) буенча, җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә өстәмә детальләштерелергә мөмкин.

46 Статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс-бюджет палатасы билгеләгән очракта һәм тәртиптә, жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәүне оештырганда, алымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыларга

түлөүнең иң чик күлөмөн (финанслауның иң чик күлөмнөре) раслау һәм житкерү карала ала.

2. Финанслауның иң чик күлөме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыга карата, агымдагы финанс елы башыннан башлап, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алуучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

47 Статья. Жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган бюджет үтөлешендә фактта алынган керемнөрдән файдалану

1. Жирлек бюджетын үтөгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнөрнең гомуми күлөмөннән тыш фактта алынган керемнөр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түлөгүгә, шулай ук жыелма бюджет язмасында каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлек субъектының гавами норматив йөкләмәләрен үтөгүгә финанс-бюджет палатасы тарафыннан жибөрелә ала.

2. Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган, бюджет үтөлеше турында карар белән расланган керемнөрдән тыш фактта алынган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларына ярашлы рәвештә бюджет чыгымнарын арттыруга жибөрелә., агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән.

48 Статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

Бюджет үтөлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында бюджет үтөлеше буенча операцияләрне тәмамлау Башкарма комитет тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп башкарыла.

Бүлек 5. БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ һәм РАСЛАУ

49 Статья. Бюджет исәбе, бюджет хисаплылыгы һәм бюджет хисаплылыгын төзү нигезләре

1. Бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе «Яңа Александровка авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең финанс һәм финанс булмаган активларының һәм йөкләмәләренең торышы турында акчалата чагылыштагы мәгълүмат жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнең, шулай ук элге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәгълүмат жыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең жайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар Планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе счетлары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) Аңлатма язуы.

4. Бюджет үтөлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтөлеше турындагы белешмәләр тупланган.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алуучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә жыелма бюджет хисаплылығын төзи.

Жирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары жыелма бюджет хисаплылығын ул билгеләгән срокларда Башкарма комитетка тапшыралар.

6. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылығы нигезендә Башкарма комитет тарафыннан төзелә.

7. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Бюджет үтөлеше турындагы хисап квартал саен була.

8. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтөлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм жирлек советына һәм контроль-хисап палатасына жиберелә.

Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык отчетлар жирлек Советы карары белән расланарга тиеш.

9. Башкарма комитет карары буенча физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук аларга бәйле рәвештә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчерү, бюджет исәбен алып бару, бюджет хисаплылығын, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылығын, бюджет исәбен алу мәгълүматлары нигезендә формалаштырыла торган башка мәжбүри хисаплылыкны төзү һәм тапшыруны да кертеп, тиешле муниципаль органнарда мондый хисаплылыкны бирүне тәэмин итү буенча тиешле муниципаль органнарда гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән финанс-бюджет палатасына туры килә.

50 Статья. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшеру контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

3. Контроль-хисап палатасына тышкы тикшеру өчен Башкарма комитет тарафыннан тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) Аңлатма язуы.

4. Башкарма комитет, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

5. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Контроль-хисап палатасы тарафыннан жирлек Советына бер үк вакытта Башкарма комитетка юллама белән тапшырыла.

51 Статья. Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан да тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында жирлек Советы карары проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләре үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитларын бирү һәм түләү турында хисап;
- 4) эчке бурыч торышы турында хисап;
- 5) Аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Авыл жирлегенә Советы, Контроль-хисап палатасы Бәяләмәсен алганнан соң, жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапны карый.

Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында Карар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дәрәс яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап авыл жирлегенә Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

52 Статья. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар белән, бюджет керемнәренә, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елына бюджет үтөлеше турында хисап раслана.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;

2) керемнәр төрләре кодлары, керемнәр төрләре кодлары, дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнәре, бюджет керемнәренә керә торган керемнәр төрләре кодлары, керемнәр төрләре, керемнәр төрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе буенча;

3) тиешле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары төркемнәре, төркемнәре, статьялары, бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары кодлары буенча дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенәң бюджет кытлыкларын финанслау чыганакаларына керә торган кодлары буенча.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы карар белән шулай ук жирлек бюджеты үтәлеше турында Карар кабул итү өчен жирлек Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр дә раслана.